

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**In Vaticinia Isaiae, Prophetæ Clarissimi, Paraphrasis,
Heroico carmine conscripta**

Carpenteius, Joannes

Antverpiæ, 1588

Cap. 30.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68688](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68688)

Me, nomēque meum cunctas vulgare peroras;
 Illi, quem vester falsò pater Isacus olim,
 Isacidesq̄, Deum verum sanctūque colebant,
 Per mare, per terras, haud vnquam voce remissa,
 Infractā-ve canent: ²⁴ omnis doctoribus illis
 Error vaneſcet, verique scientia concors
 Succedet: gentesq̄ rudes, frenūq̄ negare
 Consuetæ, legem accipient, discēntque moneri.

Cap. 30. ¹ At vos ò nati quondam, nunc patre domoque
 Quam dederam indigni, qui me prohibente, fidemq̄
 Dante, secunda fore omnia sede manentibus ista,
 Diris auspiciis, diro omine, littora vestra,
 Agròsque, patriòsque lares, habitandaque fana
 Deseritis, gens indocilis, gens mollis, & exspes,
 Quā male, quā temere hac telā & sine numine nostro
 Exorſi, atque alia ex aliis in crimina fædè
 Collapsi, iustam me commouistis ad iram!

² Queritis Aegyptum? patriòsque relinquere fines?
 Iudæamque placet Phariis postponere campis?
 Nulla erit hac potior sententia? nec melius quid
 Sive ego, sive mei poterunt suadere propheta?
 Sic placet? & mea vos nequicquam edicta morantur?

Ibitis Aegyptum ò miseri, vetitisque potiri
 Littoribus dabitur: sed quæ post fata sequantur
 Accipite, & clades, me vate, addiscite vestras.

³ Quam socj Pharaonis opem speratis ab armis,
 Vana erit: Aegypti frustra prætenditis arces,
 Muròsque obicitis venientibus hostibus: illuc
 Vos vindex etiam vsque sequar, certamque, salutis
 Vnde fides dubia, saxo reperisse fleatis
 Perniciem, fædo turpantes puluere crinem.

⁴ Perge sequi miseranda tuos iam turba tribunos.
 En subière Thanin, & qui præcedere iussi,
 Composito iustas poscant ut fædere leges
 Aethiopum extremis vicinam finibus Hanen,
 Peruenère: tuas quid spes tam tarda moraris?

⁵ Ah quas spes, quæ vota tibi malè prouida turba
 Despondes? en versa retro cecidere repente
 Cuncta, labant animi, turpis pudor ora colorat,
 Permissus pallente metu, iam quisque suorum
 Sed seris suaque execratur cœpta querelis,
 Plenúsque opprobrio, contabescensq̄ dolore,
 Diris auxilium vana tam futile gentis

L2

Deuouet,

24 Et scient errantes
 spiritu intellectum, &
 multatores discant
 legem.

Cap. 30.

1. Væ filij desertores,
 dicit Dominus, vt fa-
 ceretis consilium, &
 non ex me: & ordire-
 mini telam, & non per
 spiritū meum, vt ad-
 deretis peccatū super
 peccatum.

2. Qui ambulatis vt
 descendatis in Aegy-
 ptum, & os meum nō
 interrogastis; sperātes
 auxilium in fortitu-
 dine Pharaonis, & ha-
 bentes fiduciam in
 vmbra Aegypti.

3. Et erit vobis forti-
 tudo Pharaonis in
 confuſionem, & vm-
 bra fiducia Aegypti
 in ignominiam.

4. Erāt enim in Tha-
 ni principes tui, &
 nuntij tui vsque ad
 Hanes peruenerunt.

5. Omnes cōfusi sunt
 super populo qui eis
 prodesse non poterat:
 non fuerunt in auxi-
 lium, & in aliquam
 vtilitatem, sed in cō-
 fuſionē & opprobriū.

Vide cap. 42.
 & 43. Hiero-
 nymus, ad quæ
 hoc vaticiniū
 referuntur.

6 Onus iumentorum
Austri. In terra tribu-
lationis & angustiae,
leona & leo ex eis, vi-
pera & regulus volas,
portantes super hu-
meros iumentorū di-
uitias suas, & super
gibbos camelorū the-
sauros suos ad populū
qui eis non poterit
prodesse.

7 Aegyptus enim fru-
stra & vanē auxiliabi-
tur: ideo clamaui su-
per hoc, Superbia tantū
est, quiesce.
8 Nūc ergo ingressus
scribe ei super buxū,
& in libro diligenter
exara illud, & erit in
die nouissimo in te-
stimonium vsque in
aeternum.

9 Populus enim ad
iracundiam prouocās
est, & filij mendaces,
si filij nolentes audire
legem Dei.

Denouet, & patrias frustra reminiscitur arces.

O pecora, o brutis homines ratione minores,

Quos furor, & nulla rabies medicabilis arte

Huc illuc differt, iumenti more vagantis

Oblitque domum sera decedere nocte,

Dum licet, excutite hūc animis & corpore morbum.

Quas fugitis terras? quas (o malus error) aditis?

Qua via sese aperit, saxa undique & undique rupes,

Et vastis fauces ab hiatibus intercisae,

Importunum iter, & vix eluctabile praebent:

Summa tenent virinque truces in sessa leones,

Crudioreq; leae, tellus serpentibus atris

Ima tumet, fossis latet horrida vipera tectis,

Et volucer media regnat basiliscus arena,

Et inuat, o stupidi, per tot spelaea ferarum,

Per tot inaccessas homini pecorūque salebras,

Tot monumenta ducum templis detracta paternis,

Tot gazas longo partas magnoque labore,

Conuēctare humeris, & equos, iumenta, camelos,

Gibbasq; illorum plenus onerare culullis?

Scilicet ut populū ditetis, inutile cuius

Auxilium, sero, capti abductique, sciētis?

Frustra nam Phariis aliquid speratis ab armis.

Ne fando auditum nomen, ne credita falso

Fama ducis Pharij, ne rumor inanis equorum,

Visque equitum peditūmque sonis in manus adaucta

Magnificis, vobis imponat: splendida praese

Multa ferunt, sed fastus eos ventosaque lingua

Sola dat esse viros, imbelles caetera. Quare

Dum tempus sinit, & patitur fortuna regressum,

Ite retro, & patriis moniti consistite terris.

Sed frustra, ergo abeant, quando meliora monētem

Contemnunt. at tu venturi praescie vates,

(Nam me appellabat diuūm pater atque hominū Rex)

Sume tibi leui buxo, philyrae-ve tabellam

Cortice confectam tenui, scriptoque perenni,

(Quo testatum habeat monumentum nobile sera

Posteritas, nec tanti aboleat gloria facti)

Mansuriisque notis inci de hac texta, scelestae

Testis nequitiae per secula cuncta futurus.

Atque adeo, quum sol illuxerit ultimus vrbi,

Prolaturus in os populo huic manifesta furoris

Instrumenta sui, cui (proh dolor) impia tantum

Nostro-

Nostrorum immemori meritorum, audacia creuit,
 Perfidus, ut verique hostis iuratus, & exlex,
 Me iustis etiam gaudentem parcere pœnis,
 Nec nisi supplicius plectentem crimina seris,
 Non sinat irata deponere fulmina dextra.

¹⁰ Nil illis grauius, quàm vatum audire monentum

Consilia: Ecquid vos (aiunt) qui corda futuri
 Prouida iactatis, qui nondum gesta videtis
 Admissi (si diis placet) in penetralia cali,
 Ecquid visa noui, seu nox tulit illa, diés-ve
 Orta dedit, referunt? Vanum est quodcunque minatur
 Oraclum, sed lata fidem responsa merentur.

Cur igitur nostras oneratis tristibus aures
 Portentis? cur ore graui, vultuque minaci
 Nil nisi perpetuas clades, fera bella, ruinas,
 Exsilia, & captas vox vestra renunciat vrbes?
 Quid iuuat ingratos iterumque iterumque monendo,
 Non audituris incassum perdere versus?

¹¹ Quid rectum retro auersis ostendere callem?

Quis Deus hic? (nam vos celo regnare soletis
 Nescio quem narrare Deum fulmenque tenere)

Quis Deus Israël? bona dicite verba, minisque

Parcite, & omnibus terrentibus anxia plebis
 Pectora, iam dudum nobis hæc fabula sordet;

Ite hinc, & vestras aliis obtrudite nugas.

¹² Mouit supremum vox tam blasphemata Tonantem,

Ergo flammanti pectus correptus ab ira,

Siderea populum despexit ab arce rebellem,

Talibus increpitans: Quod me migrare vetantem

Respueris, vatésque meos mea inssa ferentes,

Quod Pharios sperare duces, Phariásque phalanges,

Quàm me malueris, diuorum hominumque parètem;

Idem ego, qui (nisi me spreuisses) sponte futurus

Auctor eram prompti auxiliij, certaq; salutis,

Spes & opes vestras malè fida sede locatas,

Et temerè positas, manibus demoliar istis.

¹³ Vig; ruinosos à longo tempore muros,

Mœniáq; effæta spatio confecta senecta

Quantulacunque breuis pars funditus eruit hora,

Prosternitque solo, nec opino subruta casu,

Vicini mussant, admiranturq; ruinam

Ingentem, qui pratereunt, causásque requirunt:

¹⁴ Ut solet ad saxum allisum vas fictile frangi,

10 Qui dicunt videntibus: Nolite videre, & aspicientibus, Nolite aspicere nobis ea quæ recta sunt: loquimini nobis placetia, videte nobis errores.

11 Auferte à me viam, declinate à me semitam, cesset à facie nostra sanctus Israël.

12 Propterea hæc dicit Dominus noster, sanctus Israël: Pro eo quod reprobastis verbum hoc, & sperastis in calumniam & in tumultum, & innixi estis super eo:

13 Propterea erit vobis iniquitas hæc sicut interruptio cadens & requisita in muro excelsio, quoniam subito cum non speratur, veniet contritio eius.

14 Et comminuetur sicut cõteritur lagena figuli cõtritione præualida: & non inuenietur de fragmentis eius testa in qua portetur igniculus de incendio, aut hauriatur parum aquæ de fouea.

In eos qui diffisi bonitati & potestate diuinæ, ad humana præstidia cõfugiunt.

De quo nec testa vna quidem, nec tegula restat,
 Qua vel aqua guttam possis haurire, nec ignem
 Aut aliquot prunas vicino efferre camino:
 Sic insperato vertam tua turbine vota,
 Vota infecta, nec ad portum ventura petitem,
 Sed non præuisis interrumpenda procellis.

15 Quia hæc dicit
 Dominus Deus san-
 ctus Israel: Si reuertamini
 & quiescatis, salui eritis: in
 silentio & spe erit fortitudo
 vestra: & nolulistis, &
 dixistis:

15 State viri, nec versa domum dare lintea retro.
 Dissudeat (clamat Dominus) consistite (dicit
 Optimus Isacidum Deus & sanctissimus idem)
 State (inquam) & laribus iussi confidite vestris;
 Sic, sic, non aliter salua omnia spondeo vobis,
 Rem, patriam, uxores, natos, natasque nurusque.
 Dicta tamen vestras non admisistis ad aures
 Nostra, sed hæc celeri Notus abstulit irrita vento:

Extra ecclesiã
 non est salus.

16 Nequaquam, sed
 ad equos fugiemus.
 Ideo fugietis. Et super
 veloces ascendemus.
 Ideo velociores erunt
 qui persequentur vos.

16 Ibimus Aegyptum, feliciãque arua petemus,
 Ibimus Aegyptum (dixistis) & exsecrati
 Diris ominibus, quisquis malè degener vltra
 Perprimet has sedes, locãque hæc damnata tenebit,
 Ibimus Aegyptum, feliciãque arua petemus,
 Hic ubi, securi parta iam pace, domandis
 Qui candore niues superant, & cursibus auras,
 Assuescemus equis, quos pingui fœtifer herba
 Nilus alit, Pharii que docent, in vtrunque paratos,
 Seu conferre pedem obstantesque impellere turmas.
 Poscat opus, refugis hostem seu fallere gyris.

Ibitis Aegyptum, sed damno (credite) vestro,
 Et rapidos scandetis equos, qui fallere gyro,
 Qui possint hosti plano concurrere campo,
 Sed melior cursu, pugnaque erit hostis equestri,
 Quem pro transfugy scelerato crimine vobis
 Immittam: ille ferus, celerique volucrior Euro,
 Terza fatigabit fugientum, atrumque timorem
 Incutiet passim disiecta per agmina victar.

17 Mille homines à
 facie terroris vnus, &
 à facie terroris quin-
 que fugietis, donec
 relinquamini quasi
 malus nauis in vertice
 montis, & quasi signũ
 super collem.

17 Nille viros eques vnus aget, fundetque ruetque
 Mille equitum turmas peditum bis mille cohortes,
 Totam adeo que aciem, quondam insuperabile robur,
 Quinque viri, paruus numerus, formidine turpi
 Palantem, solo ferri fulgore fugabunt.
 Si quis ab hac de tot modo millibus vnus & aliter
 Clade superfuerit, magnos seruatus ad vsus,
 Instar erit mali, medio quem nauita ponto
 Pallidus erexit, celsãque è rupe videndum
 Proposuit, scopuli indicium signumque latentis,

Terror Pan-
 cus.

Nau-

*Naufragiūque sui monumentum flebile semper;
Talus erit, si cui fortasse pepercerit hostis,
Vimque meam, crimēque suum, pœnāque repēsam
Testatam cunctis faciet per secula terris.*

¹⁷ *Nec tamen omnino spes est accisa salutis,
State modo, Deus expectat, si forte reuersos
Admittat bonus, & vestris non ausibus asper
Det veniam, illum omnes populi super aethera magnā
Laude ferent facilem miseris, & parcere promptum
Supplicibus, stabilique fide promissa tenentem:
Felicis nimium fortunatūque, nec vnquam
Fletari euentus sua vota tulisse sinistros,
Firma quibus nunquam ex animo fiducia cessit
Promissi, Pater alme, tui, sed pectore toto,
Te freti & pietate tua, nil cetera curant.*

¹⁹ *Fide Deo plebs sancta tuo, confide Sionis
Incola, perpetuò Solyma fundabitur vrbe
Vestra domus, neque vos vis istinc exiget vlla:
Non oculis vltra lacrymas, non anxia mæsto
Pectore ducetis suspiria, nempe benigno
Lumine vos Dominus (cui nulli effabile nomen
Aut hominū aut superū est) luctus miseratus acerbos
Aspiciet, placidamque dabit clamantibus aurem.*

²⁰ *Iamque adeò non fursuribus vos pascet, & atro
Pane Deus, sed triticei de polline farris
Massam emundatam subigens, tepidūque liquore
Paulatim aspergens, libum formabit, vt almo
Longa sui populi soluat ieiunia victu:
Præstò aderit, qui vos doceat moneatq; volentes,
Nec præceptorem longè sinet ire, gregemque
Linguere pastorem, commissaque septa vetabit.*

²¹ *Coram semper erit vestras qui personet aures,
Hæc crebrò ingeminans: Hæc est via, pergite rectum
Et felix iter indeflexo insistere calle,
Nec dextra, ò moniti, iuuet ire, nec ire sinistra,
Latus inexpletum alterutra descensus ad orcum
Bis patet in præceps, & ad impiat artara tendit.*

²² *Talibus accensi monitis, simulacra deorum
Vestrorum, calata auro, intertextaque gemmis,
Nec solitis aris, solito nec honore coletis;
Sed fanis deiecta suis, direpta columnis
Ludibrium dabitis populo meliora secuto,
Vestisque, vittasque, stolasque & byssina vela,*

18 Propterea expectat Dominus vt misereatur vestri: & ideo exaltabitur parcens vobis, quia Deus iudicij Dominus. Beati omnes qui expectant Dominum.

19 Populus enim Sion habitabit in Ierusalem: plorans nequaquam plorabis, miseris miserabitur tui: ad vocem clamoris tui statim vt audierit, respondebit tibi.

20 Et dabit vobis Dominus panem arctum, & aquam breuem: & non faciet vltra auolare a te doctorem tuum: & erunt oculi tui videntes præceptorem tuum.

21 Et aures tuæ erunt audientes verbum post tergum monentis: Hæc est via, ambulate in ea, nec declinetis ad dextram, neque ad sinistram.

22 Et contaminabis laminas sculptilium argenti tui, & vestimentum conflatis auri tui, & disperdes ea sicut immunditiā mulieris menstruatæ. Egredere, dices ei.

Cate-

Ceteraque infandi quondam instrumenta furoris,
 Non secus ac pannos genitali sanguine tinctos
 Efferri, templis, totaque iubebitis urbe,
 Dumque ea pelletis, Lustrato informia templo
 Monstra Deum procul hinc (dicetis) abeste, fugamque
 Arripite, & summo sua limina cedite Patri.

23 Et dabitur pluuia
 femini tuo ubicunque
 feminaueris in terra,
 & panis frugum terrae
 erit vberimus & pin-
 guis. Pascetur in pos-
 sessione tua in die illo
 agnus spatiosè.

24 Et tauri tui, & pulli
 asinorum tuorum qui
 operantur terram, com-
 mixtum migma com-
 edet sicut in arca ven-
 tilatum est.

25 Eterunt super om-
 nem montem excel-
 sum, & super omnem
 collem eleuatum riuus
 currentium aquarum
 in die interfectionis
 multorum cum ceci-
 derint turres.

26 Et erit lux lunæ
 sicut lux solis, & lux
 solis erit septempli-
 citer sicut lux septem
 dierum in die qua al-
 ligauerit Dominus
 vulnus populi sui: &
 percussuram plagæ
 eius sanauerit.

27 Ecce nomen Do-
 mini venit de lon-
 gino, ardens furor
 eius, & grauis ad por-
 tandum. Labia eius
 repleta sunt indigna-
 tione & lingua eius
 quasi ignis deuorans.

23 Sentiet expulso presentem demone tellus
 Lata redisse Deum, tempestiuoque rigata
 Imbre, datum magno reddet cum faenore semen,
 Nec capient totam quamuis ampla horrea messem.
 Et iam mille tuis ludent in montibus agni,
 Agricola o felix, perque herbida pascua molle
 Tondebunt gramen, 24 quique unco vomere terras

Fortes inuertunt tauri taurisque iuueni
 Permisti, collo stridentia plaustra trahentes,
 Magna sui referent sera sub nocte laboris
 Premia: nam faeno praesepia plena recenti
 Inuenient, nec mixta satis e pluribus illic
 Farrago abfuerit bubus gratissima lassis.

25 Nec vero sola fundent sua flumina valles,
 Omnis abundabit plagariuus, omnis aquarum
 Quantumuis asper secunda aspergine collis;
 Vsq; adeo a vitis virtuti assuescere magnum est,
 Quam solam bona cuncta vel inuitis elementis
 Procurante Deo late cumulata sequuntur.

At vero hac eadem vere aurea secula iustis,
 Supremam iniustis funesta & ferrea cladem
 Exitiumque ferent: multos ferus hauriet ensis,
 Multos flamma rapax, iaculatriceque sagittæ
 Vindicis: ipse manu muros turre que superbas
 Concutiet, regumque arces a sedibus imis

Eruet, ante tamen prænuntia signa daturus
 Plurima: 26 namque prius quam que cano, proxima fiat,

Antiquumque sui populi Deus obliget vlcus,
 Pus, saniemque premens, & quidquid corpore restat
 Mortiferi, succo ambrosie linat immortal,
 Aemula fraternis radiis argentea Phæbe

Certabit, noctemque nouis mutata repente
 Ignibus accendet: Sol luminis ipse prioris
 Pertusus, mundo iam non sua proferet ora,
 Sed septemgemina lustrabit lampade calum,
 Triste micans, solitoque rubens immanius astro.

27 Hac & plura simul calo portenta minaci

Videris,

Impietate ex-
 tincta & dele-
 ta, fieri non po-
 test, quin ne-
 cessaria ad vi-
 tam subsidia
 fidelibus abie-
 de sufficiant.

Videris, aduentum Domini, qui turbine vectus
Alite, collectam ex longo tandem exeret iram,
Expecta certus: veniet, frendensque fremensque
Præferet indomitos vultu ardesciente furores.
Ira iecur relinquens linguâ labrisque sedebit,
Eruetans rapidos commoti pectoris æstus.

28 Tum velut hyberno torrens tumefactus ab imbre,
Quæ neque stas superare queas, neque vincere nando,
Omnem liuenti conceptum felle dolorem
Euomet in gentes, quæ muta idola colebant;
Corripiensq; manu rigidi fera vincla lupati,
Quo fons peccati, primique erroris origo
Imperiosus herus Satanas, angebat inherens
Elisas hominum fauces, malâsque trementes
Fortiter abrumpet, scindetque inamabile ferrum
Postomidis duræ, & stringentis colla capistris:
Ipsam autem frustra luctantem, & vana tumentem,
Complexus medium nodo, detrudet in antrum
Sulphure fumosum, & commixtis igne tenebris.

29 Tum seruatoris laudes, & mira canetis
Facta Dei, sacrisque illum celebrabitis hymnis;
Carmina dicentes, solenni qualia nocte
Mos est Hebraeis recoleantibus annua dempti
Munera seruitij (primus sic legis auctor
Instituit Moses) modulis resonare canoris,
Cum castum purumque agmen caua tibia longè
Præcedit, latè mulcens concentibus auras,
Festâque plebs sequitur, patres comitantur ouantes,
Quæ cliuo sensim ducit via trita supino,
Ad montis iuga turrigeri, iuga culta Tonanti
Custodique Deo Isacidum, fortique patrono.

30 Ipse autem Deus, ipse sui notam omnibus oris
Vim verbi, vocique dabit, quæ maxima semper
Mirapotensque fuit: gens audiet accola fontis
Nile tuo, quæq; Austrinis obnoxia viuit
Flatibus, & Scythiæ canis assueta pruinis:
Audiet, auroram quisquis primoque salutat
Manè diem, quanto iaculetur turbine fulmen,
Quàm forti telum rotet exitiale lacerto,
Quàmque pluat densa commistos grandine nimbos
Dum furor in cursu medio est, dum incanduit ira
In fontes, fontumque genus, stirpemque nepotum.

31 Non feret hanc vocem Assyriæ rex impius aula,

R Sed

Deus man-
feste veniet,
Deus noſter,
& non ſilebit.
Pſalm. 49.

Aſſyrius Sen-
nacheribus
typus Satanae.

Vox Domini
intercidentis
flamma ignis
Pſal. 15.

Diabolus &
angeli eius
ſub Aſſyriæ
typo.

28 Spiritus eius velut
torrens inundans vsq.
ad medium colli, ad
perdendas gentes in
nihilum, & frenum
erroris quod erat in
maxillis populorum.

29 Canticum erit vobis
sicut vox (sive vox)
sanctificatae solenni-
tatis, & letitia cordis
sicut qui pergit cum
tibia, vt intret mon-
tem Domini ad for-
tem Israël.

30 Et auditam faciet
Dominus gloria vo-
cis suae, & terrorem
brachij sui ostendet
in comminatione fu-
roris sui, & flamma
ignis deuorantis: allid-
et in turbine & in
lapide grandinis.

31 A voce enim Do-
mini pauebit Aſſur
virga percussus.

32 Et erit transitus virgæ fundatus, quâ re-
quiescere faciet Do-
minus super eum in
tympanis & citharis:
& in bellis præcipuis
expugnabit eos.

33 Preparata est enim
ab heri Tophet, à re-
ge præparata, profun-
da & dilatata. Nutri-
menta eius, ignis &
ligna multa: flatus
Domini sicut torrens
sulphuris succendens
eam.

Cap. 31.

1 Væ qui descendunt
in Aegyptum ad auxi-
lium, in equis speran-
tes, & habentes fidu-
ciam super quadrigis,
quia multæ sunt: &
super equitibus, quia
præualidi nimis: &
non sunt cõfisi super
sanctum Israël, & Do-
minum non requisie-
runt.

2 Ipse autem sapiens
adduxit malum, &
verba sua non abstu-
lit: & consurget con-
tra domum pessimo-
rum, & contra auxi-
lium operantium ini-
quitatem.

Sed pavitans, mutusque metu, sub fasce fatiscet
Plagarum: ³² saeva nimirum verbera virgæ
Continuo patiens, extortam cadere palmam
Cogetur, quin & celebris pars magna triumphi
Ducetur, sociique eius, post nuda reuincti
Terga manus, magno gens debellata duello.

Ite p̄j: felix etenim victoria vobis
Parta venit, lato resonantia tundite pulsu
Tympana, nulla chelys sileat, lyra nulla trementes
Abnuat arguto tentari pollice chordas.

³³ Ecce iacet vasso in longum porrectus hiatus
Humani generis prado, superum impius osor
Ecce tenebroso resupinus stringitur antro,
Quem circum flammis lambit torrentibus ignis,
Ignis ab eterno (sic Rege iubente) paratus.
Illum vis ingens consumi nescia ligni,
Excoctaq; pices, & pingues unguine cera,
Sulphuraque, naphtaq; liquor, lentumque bitumen,
Mixta simul pascunt, repetitaque sæpius auctu
Continuant, animat diuini spiritus oris
Victuram in pœnas scelerum per secula flammam.

¹ Ergo stylo rursus Diras armare minaci
Cogimur? o populi fata infelicis acerba!
Qui neque veridicis præbens monitoribus aures,
Non edicta Dei veritus manifesta vetantis,
Non dulcis patriæ ingenito detentus amore,
Pergit in Aegyptum, auxiliij spe tactus inani.

Nam miseri spreuere Deum, quem nominis auctor
Isacus Hebræi, cunctique à stirpe nepotes
Senserunt sine sine bonum, sine fraude fidelem;
Armæque Niliacæ gentis, ritusq; secuti,
Spes & opes in equis posuere citisque quadrigis,
His se sperantes defensum viribus iri.

² At Deus humanos qui ridet ab æthere motus,
Summaq; cum libuit rotat imis, imaque summis;
Prouidus ille Deus, quo non sapientior alter,
Perfidia accensus tanta, submittet acerbum
Et ferale malum meritis malè, nec sua ventis
Dicta sinet ferri rapidis irrisa per auras.

Ergo dira fremens, magna que arreclus in iras,
Degenerem spuriamque domum, nec nomen auitum
Promeritam, nec per vestigia patris euntem,
Quosque adiit populos supplex, quorumque cohortes
Promissis

Cap. 31.
Dira, hic cat-
men execra-
torum signi-
ficant.